

Naročnina

Naša letno 30 Din, polletno 15 Din,
za inozemstvo letno 60 Din.

Posamezna številka 1 Din

UREDNIŠTVO — UPRAVA: pri g.
enku nar. poslancu v M. Soboti
telefon številka 8.

Štev. rač. poštne hran. 12.549

Izhaja vsako nedeljo

MURSKA KRAJINA

Tednik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Cena oglasov

Na oglasni strani: cela stran 500
Din, pol stran 300 Din. — Cena
malim oglasom do 30 besed 10 Din,
vsaka beseda več 1 Din. — Med
tekstom vsaki oglas 15% dražji.
Pri večkratnem oglaševanju popust.

UREDNIŠTVO in UPRAVA
v Murski Soboti.

Rokopisi se ne vračajo

III. LETO

Murska Sobota, 1. januarja 1934.

ŠTEV. 1

Vsem cenj. čitateljem
sotrudnikom našega lista
srečno Novo leto

Uredništvo in uprava.

JAR ŠTEFAN
an ban. sveta.

Na pragi novoga leta.

Navadno vsako leto toga vreme-
na slobod jemlemo od staroga leta
kak da bi ednoga na slabom
asi bivšega človeka mrtvo tejlo ta
revajali, v trošti, vedno v vekšem
ošti, da nam bode to prišestno no-
leto prineslo zaželjeno zadovoljst-
Toda dosejmao smo se ešče,
imre v tej zadnji lejtaj, vedno varali
tom trošti. Postanimo pa v začetki
ga novoga leta, na šteroga pragi
no vezdaj, optimisti s punim troštom,
je leto zadovoljstva pred nami.

Medsebojni boji in bratomorska
litika prejšnji vlad ne je mogla zi-
ti fundament nove, mlade države,
go samo razdirati, zapravljati javno
ovino. Pameten i energičen akt Nj.
1. od 6. januarja 1929 je naredo
nec tomi, i z volitvami 8. nov.
31 leta pridoča parlamentarna vlada
tematično popravlja napake prejšnjih
id. Da vse naenkrat popraviti je
mogoče, ali či bi zapravljene mill-
de itak naednok štela ta vlada po-
vnati, pa bi nas mogla obremeniti
ešče vékšimi davki. Delo ide po
soma naprej, vendar vidno pobog-
nje na celom polji moramo kon-
tirati.

Decentralizacija državne uprave
stvorila banovine. Redukcija apa-
a v državni upravi je pa prevallila
sle na banske uprave i tak naraso
aparati i stem tūdi materijelna
remenitev. Zato so tūdi banovinske
vščine občutne. Na ali sadovi teh
imen do se poznali ešče samo po-
toga, naj začrtano, delo banovin
de v popolen capaš.

Naš srez, ki ga zastopam v ban-
m sveti, ma dosta pričakūvati od
iske uprave. V kakšoj meri se mi
reči dosegoti kaj, je dosta od-
no od razumevanja kr. banske
ave, od članov banskoga sveta i
v maloj meri od prebivalstva na-
a sreza samega. Če mi sami po-
emo dobro volo do poedinih za-
č, če smo skromni pri poedini za-
vka i se stisnemo li na te naj-
rebnejše, ne kričimo vsigdar i po-
trejbnom, tedaj vugoden rezultat
lati nemre.

Naš narod je širom sveta po-
znani dober polski delavec. Dela pri-
lika je za njega dana z novim zako-
nom v javnih delah na svojoj zemli
— doma, blūzi svoje familije. Da ma-
mo za ta fond tak kak za razpoložljivi
znesek od bednostnoga sklada v na-
šem srezu za nikelko lejt precej dela
na razpolago pa je faktum.

Vnoge vnoge melioracije v ha-
sek naše živinoreje, Mōre, Ledave i
nešteto potokov i kanalov reguliranje,
širjenje i ponavljanje, kratši i dobri
cest delanje so vse na hasek i kme-
tijstva i delavstva, ki je v našem
srezu z 98% mi zastopani. Zakon o
asanaciji vesnic kelko terena najde
pri nas za pokazanje njega dobre
strani. Tak bi lahko naštevao stotine
i stotine prilik, ki so potrebne kem-
prejšnje rešitvi.

I gda za vse to je preskrbljeno
z zakonom, mi ki ravno v takšoj meri
plačujemo z davki k omenjenim fon-
dom, tedaj bi jaz najbole želo, da se
vse tisto, ka se je pri nas nej, tem-
bole v drugi krajina delalo iz tej
davkov, da se že ednok pri nas tūdi
nikaj dela. Razmi pa se, da moremo
objektivno razsojati. Kaj ne je mogo-
če ne želimo, kaj nam pa sorazmerno

ide pa zadobimo. Kak pri denešnji
razmeraj edno gospodarstvo si nemre
dopuščati vekše investicije, ravnotak
ne je v stani država ali banovina kak
edno vekše gospodarstvo si dovolja-
vati vekši vōdavanj brez vekše obre-
menitvi davkoplačnikov. Vendar je
vōvidenje, da se tūdi i za naš srez
začne delati v bodoče.

Pri goraj omenjeni prilikaj, ki
so nam dane, pa je odvisno tūdi i od
nas sami, v kakšoj meri mo se znali
zavzeti za nje. Predvsem je potrebna
sloga, razumevanje, pri šterom
nemre zaostati združenje i v kmetški
organizaciji kak stanovskoj i v poli-
tičnoj organizaciji, skozi šterih vodijo
poti za dosedanjenost začrtanoga
čila.

Obda me vera, da mo tak znali
si z zakonom i naredbami ponūdjene
prilike pametno i pošteno zvojuvati,
mam trošt, da nam prinese to novo
leto zadovoljstvo na toj podlagi, pri-
denem pa k tomi, da namesto med
nami vladajoče nevoščljivosti, zahrbt-
nosti mora stopiti bratska sloga i
lūbezen.

Tak prestopajmo prag novoga
leta, štero želem, da naj bode za
vsakoga srečno i veselo!

POLITIKA

**Sestanek našega in grškega
zunanjega ministra.** Pred dnevi sta
se v Zagrebu sestala naš zunanji mi-
nister g. Jevtić in grški zunanji mini-
ster g. Maksimos, kar je izzvalo v
vseh političnih krogih veliko pozor-
nost. Ministra sta izmenjala naziranja
v vseh vprašanjih političnega značaja,
ki zanimajo zlasti balkanske države.
Ugotovila sta soglasnost v pogledu
politike, ki naj se izvaja v bodoče v
cilju prijateljskega sodelovanja vseh
balkanskih držav za ohranitev miru.

Sestanek Male antante se bo
v kratkem vršil v Zagrebu. Zunanji
ministri Male antante se bodo bavili
s tekočimi političnimi vprašanji. Pri-
čakuje se, da bo bodoče leto prineslo
tudi gospodarsko Malo antanto, ki je
zaradi gospodarskega položaja njenih
držav nujno potrebna.

Sodba v Lipskem. Mesece in
mesece se je vlekla razprava proti do-
zdevnim požigalcem državnega zbora
v Berlinu. Zločina so bili obdolženi
5 komunistov, od teh 3 Bolgari i Nizo-
zemec in 1 Nemec. Slednjič je bila
izrečena sodba in glavni obtoženec
nizozemski državljani Van der Lubbe

je bil obsojen v smrt na vešalih. Vsi
ostali pa so bili oproščeni, a pridržani
v zaporu. Sovjetska vlada je ime-
novala oproščenega Bolgara Dimitro-
va za univerzitetnega profesora a tudi
vsem ostalim oproščenim komunistom,
ki bodo izgnani iz Nemčije, hoče dati
zavetišče v svoji državi. V Moskvi
jim pripravljajo svečan sprejem.

Nj. Vel. kralj Aleksander, ki
je še vedno v Zagrebu je izročil
mestnemu načelniku dr. Krbeku 100.000
dinarjev, da jih je za božične prazni-
ke razdelil med siromake Zagreba.
Enak znesek se je razdelil tudi med
osebami, ki so se obrnile na Nj. Vel.
kralja s prošnjo za podporo.

**Francoska nemška trgovinska
pogajanja,** ki so se vršila že šest
tednov so bila prekinjena, ker nemška
delegacija ni hotela pristati na končne
francoske predloge.

Pogajanja z Bolgarsko. Pred-
sednik bolgarske vlade Mušanov in
naš poslanik v Sofiji sta imela daljši
govor po katerem je Mušanov izjavil
novinarjem: „Z Jugoslavijo se bodo
vršila pogajanja o sklenitvi trgovinske
pogodbe, o veterinarski konvenciji in

o ureditvi izvoza našega blaga čez
Jugoslavijo. Sedaj določamo komisije,
ki bodo vodile pogajanja.“

V Finančnem odboru so v
zadnjih sejah razpravljali o načrtu
zakona o taksah.

Volitve v Romuniji. Preteklna
nedeljo so se vršile v Romuniji volit-
ve v poslansko zbornico. Kljub veli-
kemu snegu in mrazu je glasovalo 75
odstotkov volilcev. V vsej državi so
volitve potekle v popolnem redu.
Po podatkih ni vladna opozicija zma-
gala v nobenem volilnem okrožju ter
je dobila vlada od 387 mandatov
303. Šest strank je ostalo brez po-
slancev.

Med Jugoslavijo in Albanijo
je bila podpisana nova trgovinska
pogodba.

Bolgarski kralj Boris bo janu-
arja 12. posetil romunskega kralja
Karola. Bolgarski kralj bo ostal v
Romuniji 3 do 5 dni. Oba vladarja
se bosta ob tej priliki razgovarjala o
ureditvi vprašanja bolgarskih manjšin
v Dobrudži, o manjšinskem šolstvu
in o zgraditvi novega mostu preko
Dunava med Romunijo in Bolgarijo.

Socialistično stranko hočejo
ustanoviti v naši državi, in v ta na-
men se v Beogradu že vršijo velike
priprave za veliko delavsko zborova-
nje, na katerem naj pade končna od-
ločitev glede ustanovitve socialistične
stranke v Jugoslaviji. Zborovanja se
bodo udeležili tudi zastopniki češko-
slovaških, avstrijskih in francoskih
socialistov.

Strašna železniška nesreča.

Francoski narod je zadela za
božič grozna nesreča, ki je vzbudila
sočutje v vsem svetu. V bližini Pari-
za se je zgodila železniška nesreča,
ki je menda sploh največja železniška
katastrofa vseh časov.

Iz Pariza je vozil brzovlak ves
natrpan potnikov, ki so za božič hi-
teli iz velemesta k svojcem in sorod-
nikom na deželo. Za njim se je vozil
mednarodni brzovlak, ki je vsled goste
megle zavozil s stokilometrsko hitro-
stjo v pred njim vozeči vlak. Sunek je
bil tako grozen, da je stroj zdrobil
vse vagone in pomečkal potnike v
njih. Nesreča je zahtevala že dosedaj
nad 200 smrtnih žrtev in okrog 300
ranjenih. Povzročila je splošno žalo-
vanje v Franciji, kjer so zaradi nje
odpadle skoraj vse božične svečanosti.

Podstvo S. K. Mure želi vsem članom in prijateljem srečno in veselo novo leto!

Cenjeni naročniki!

Vselej kadar se je Murska Krajina obračala na svoje cenjene naročnike s prošjo, da bi ji ostali zvesti naročniki in plačali naročnino, se je nekoliko potožila o denarni krizi. Danes ne bo storila tega. Ne zaradi tega, ker bi morda ne bilo hudo za denar, saj je hudo dovolj, o tem vsakdo zna, radi tega ne omenimo o denarni krizi ničesar.

Pred kratkim smo Vam dostavili čekovne nakaznice za celokupno naročnino do konca tekočega leta. Navadno vsakdo položnico pogleda po strani in se ob njej potarna. Toda s položnico Murske Krajine ne bi se smelo tako postapati, temveč reči bi morali, list mi je neobhodno potreben, koristen in ga moram plačati čim prej.

Ničesar na svetu ni večno, tudi kriza ne bo večna. Sedaj je zima, po zimski pride spomlad, vedno se vse menjava, radi česar ne smemo obupati. Moramo v boj za boljšo bodočnost našega kmečkenga stanu. Za izbojevanje tega boja je najboljšje orožje časopis. Nobeden kmetovalec, rokodelc ali bodisi katerikoli, nemore brez orodja delati in tako ne nobeden stan brez časopisa napredovati. Vsaka skupina poklicev, ki se bavi s čitanjem časopisov pomeni mnogo, ker se z vsem izobrazijo in dobi pogum za čimvečjo obrambo svojega stanu, radi česar je neobhodno potrebno, da je domači list Murska Krajina vsakemu poedincu, vsaki družini stalni tedenski gost.

Kdor vedno in stalno čita časopise bo znal pri vsaki priliki svoje povedati in se uspešneje otepati krize. Iz časopisov črpa izobrazbo in znajdljivost. Drevo, ki ne dobiva iz zemlje potrebne hrane, začne hirati in se slednjič posuši. Takšen je tudi človek, pa bodisi kdorkoli, ako ne čita, začne izgubivati na izobrazbi ter postane z časom duševno manj vreden.

Vidite, nesmiselno se nam zdi o krizi govoriti, ki jo vsi dobro poznamo in občutimo, pač pa je potrebno pojasniti, da je čitanje časopisov dnevna duševna hrana, ki nam daje moč in pogum za boj zoper krizo, katero je mogoče samo z umnostjo popolnoma zatreti. M. K. je naš lokalni časopis, kateri brani v prvi vrsti naše lokalne interese, našega kmeta, poljskega delavca in splošne težke razmere, ki jih v Prekmurju najbolj občutimo. Zato ne bi smel manjkati v nobeni hiši naš list, nego s skupno močjo moramo potrpeti, da bo njemu dana možnost v večji meri zagovarjati naše interese, ter pomagali sestaviti boljšo bodočnost. V tem pravcu Vam voščimo dragi naročniki srečno novo leto in prosimo ostanite dalje nam zvesti naročniki in širitelji našega lista!

Murska Sobota

— **Zahvala.** Evangeličansko žensko društvo se zahvaljuje vsem, ki so s prispevki, v denarju ali drugače pomagali pri božičnem obdarovanju revnih otrok.

— **Božičnica.** Kot dosedaj vsako leto, tako je tudi letos priredilo evangeličansko žensko društvo v Murski Soboti, dne 24. decembra v tukajšnji evangeličanski cerkvi božičnico z obdarovanjem revnih otrok. V nabito polni cerkvi so pod vodstvom g. Ruže predvajali učenci ljudske šole verske pesmi ter božično igro. Po božičnih pesmih, ki ji je pel zbor pod vodstvom g. Ruže je sledila razdelitev daril. Pri tem humanem delu našega agilnega evangeličanskega ženskega društva, ki je obdarovalo z obleko 66 otrok, se je videlo, da so še kljub veliki krizi in slabim časom ljudje, ki ne pozabijo revežev ter jim pomagajo v času, ko so najbolj potrebni pomoči. 66 obdarjenih otrok ne bo nikoli pozabilo krščanske ljubezni, ki jo je napram revežem neštetokrat izkazalo evang. žensko društvo.

— **Silvestrovanje v Sokolskem domu.** Običajno silvestrovanje bo v nedeljo dne 31. t. m. v Sokolskem domu. Začetek programa bo po 20 uri. Prepričani smo, da bo letošnji program po svoji pestrosti gotovo privabil številno publiko, ki hoče v smehu in dobri volji pričakati rojstvo novega leta. Vstopnina je za osebo 10 Din, za člane družine 5 Din. Najnikne ne zamudi ogledati si mursko-soboški kabaret, ki se nam nudi vsako leto le enkrat.

Razpis gradbenih del v bolnici v Murski Soboti. Službeni list št. 101 z dne 16. decembra 1933 razpisuje licitacijo za gradbene preureditve v banovinski bolnici v Murski Soboti, ki se bo vršila dne 16. januarja 1934 ob 11. uri dopoldne v pisarni tehničnega oddelka v Mariboru soba št. 51 in to za težaška, zidarska in tesarska dela, mizarska dela, kleparska dela, pleskarska dela, steklarska dela, soboslikarska dela, parketerska dela, pečarska dela, vodovodna instalacijska dela, električna instalacija taracerska dela. Vse dela skupno so preračunjena na Din 156 900 50.

Gornja Lendava

Mlekarna. Svoječasno smo poročali, da se namerava pri nas ustanoviti mlekarna. Ta namerava se bo najbrže uresničila z novim letom.

Mlekarno bo ustanovil veleposestnik g. Hartner. Na svojem dobro urejenem marofu bo odslej vzdrževal toliko krav mlekarič, da bo dobil od njih dnevno 200 l mleka. Ker pa ta količina ne zadostuje za nemoten obrat ter za izdelavo vseh mlečnih izdelkov, vsled tega bo prišlo do pozitivne ustanovitve mlekarne le pod tem pogojem, če bodo okoliški posestniki dali dnevno na razpolago vsaj še 300 litrov mleka. Upamo, da bodo posestniki uvideli, da bi bila mlekarna le v njihovo lastno korist, ki bi jim prinesla dnevno lep zaslužek ter na ta način marsikomu ublažila sedanje težko stanje. Glede cene mleka se nikar ne dajte zbegati od nekaterih lendavskih „modrijašev“ ter ne delajte ustanoviteljov ovir, ampak mu pojdite na roko, da bo prišlo čim prej do ustanovitve mlekarne, ki bo za naš kraj ne le velike važnosti, ampak tudi ponosna ustanova.

Božičnica. Upraviteljstvo šole se v svojem imenu kakor tudi v imenu revnih otrok, ki so bili pri božičnici obdarovani, prav lepo zahvaljuje vsem lendavskim dobrotnikom, ki so z denarnimi prispevki omogočili lepo božičnico. V prvi vrsti se zahvaljuje bivši Jug. Matici in Ciril Metodovi družbi, ki sta v to svrho darovali res lepe zneske. Tuk. otroci so dobili darila za znesek 1308 Din, 850 Din pa se je razdelilo okoliškim šolam.

Krajevna organizacija J. N. S. ima v nedeljo 31. dec. ob 11 uri v gostil. Maršik svojo redno sejo. Udeležba članov obvezna.

DOPISI

Kuzma. Upraviteljstvo šole v Kuzmi se tem potom iskreno zahvaljuje za podporo učencem tukajšnje šole bivši „Podružnici Jugoslovenske Matice v Gornji Lendavi.“ Denar se bo uporabil v nacionalne svrhe tako, da bodo malčki naše prijazne severne vasi v počitnicah posetili naše morje.

Šalovci. Dne 1. in 17. t. m. je tukajšnje Sokolsko društvo prav slovesno praznovalo oba državna praznika. Tudi tamburaški odsek se je odlično iskazal na obeh proslavah, vidi se da je res vso vodstvo in delo v pravih rokah. Samo na žalost nismo opazili pri obeh proslavah nobenega člana iz Peskovec. Pa tudi več članov iz Šalovec smo pogrešali. Kje so bili ??? — Občni zbor Sokolskega društva v Šalovci se vrši dne 7. jan. 1934. v šoli, začetek ob 13. uri. Dnevni red bo objavljen v prihodnji „Murski Krajini“. Pozivajo se vsi bratje in sestre, da se ga sigurno

udeleže, da ne bo zopet kritike in se izbere res delaven odbor. Zdravje!

Šulinci. V nedeljo, dne 17. decembra se je vršila v narodni šoli v Šulincih proslava rojstnega dne Nj. V. kralja Aleksandra na slovesen način ob veliki udeležbi občinstva. Program je bil zelo zanimiv. Nastopila je škola deca z igrami, z deklamacijami, petjem in telovadnimi točkami. Tamburaški in moški pevski zbor je igral in zapel več narodnih pesmi. Navzoči so odnesli s proslave najlepše vtise.

Dolnja Lendava. Čebelarstvo podružnica v Dolnji Lendavi ima svojo redno letno skupščino dne 7. januarja 1934 dopoldne ob 9 uri v občinski šoli v Dolnji Lendavi z običajnim sporedom. Vsi člani podružnice kakor tudi ostali neorganizirani čebelarji dolnelendavske okolice se vabijo, da se te naše skupščine čimvečjem številu udeležijo. Podružnični tajnik bo pred začetkom skupščine vpisoval nove člane, katerih imena nameravajo prijaviti. Letna članarina znaša 40. Din. Razne ugodnosti pri nabavljanju čebelarskih potrebščin, sladkorja i. t. d. potom podružnica imajo le izključno člani.

Tajnik

Organizacija

Vsem krajevnim organizacijam J. N. S. Sreski odbor J. N. S. v Murski Soboti poziva vse krajevne organizacije v srezu, da skličejo konca meseca januarja občne zborove. Na teh občnih zborih naj organizacije izvolijo v smislu organizacijskega statuta odgovarjajoče število delegatov za sresko skupščino. Prepis zapisnika občnega zbora z izvoljenimi delegati doložitve sreskemu odboru.

Istočasno javljamo tudi, da se sresko tajništvo preselilo na prejšnje staro mesto v prostore g. narodnega poslanca, a to samo za zimsko dobo. Na mesto g. Zrima, ki je s 1. decembra prestopil v občinsko službo, v Murski Soboti, sprejema in zaslišuje stranke g. Fujs Geza in sicer vsa dan od 8. ure do 16.

Na našo okrožnico glede poravnave članarine so se oglasile samo nekatere organizacije. Pozivamo tudi ostale, da to store čimprej. Z novim letom morajo biti urejene tudi finančne razmere!

Pol stoletja na pošt-nem vozu.

Murska Sobota, dne 15. XI. 1933.

Letos poteče 50 let odkar je zasedla poštni voz po vsem Prekmurju dobro znana mamica gospa Vida Jožefa. Kdo jo ne pozna? Saj je vendar pošta tisto sredstvo, ki spaja zaljubljena srca, prevaža dobre in briske novice. Naša mamica se je tega vsega v popolni meri zavedala in je vršila svojo dolžnost z vso natančnostjo in največjo zadovoljnost poštne uprave.

Napotil sem se k njej, da tako malo obudim spomine na njeno 50 letno službovanje, polno muke in trpljenja. V majhni sobici, ki je vzor snage me je sprejela mala ženica prijaznega obraza in me spoštljivo v

prekmurščini pozdravi. Pogovor sem napeljal na njeno 50 letnico.

Pripovedovati je začela, da so poštne vožnje v njeni rodbini od leta 1838, ko še niso drdrali po cestah avtobusi ne železnica. Njen oče Šimon Ferenc, ki je vozil pošto med Doljno Lendavo in Čakovcem je bil leta 1863 v vasi Strukovec napaden od tolovajev. Voz je peljal seboj precej veliko svoto denarja. Radi varnosti je voznik skril glavno vrečo z denarjem med oves. Poštna uprava je poslala radi varnosti seboj obojenega s puško spremljevalca pandurja (občinski sluga, ki je bil obenem nekaj orožnik) ki pa jo je pri napadu z puško vred popihal. Z samokresi so postiljona očeta jubilanke prisilili, da spreže konja in so voz navrtali. Odnegli so samo majhno vrečo z 5 goldinarji. Ko so prišli do ovsja je postal

vroče Ferencu, češ sedaj pa imajo glavno blagajno. K sreči pa niso opazili denarja in tako je popolnoma demoliirani voz z blagajno srečno nazaj pripeljal. Tolovaji so hoteli ustreliti voznika, vendar jih je prosil življenja ker ima družino in bi ista bila izročena lakoti, ako ji odvzamejo družinskega poglavarja. Pustili so ga. Direkcija pošte v Sopronu je v znak njegovega ponašanja in prisotnosti duha izdala odločbo, da ostane poštna vožnja v rodbini dedna.

Po smrti očeta je prevzela leta 1883 poštne vožnje naša jubilančka Vida Jožefa. Vozila je pošto v Radkersburg—G. Radgona—Cankova in Prosenjakovci ter prevažanje pošte iz kolodvora. Z uvedbo avtobusnega prometa v Prekmurju od poštne uprave, si je pridržala samo vožnje na kolodvor. V svojem poklicu ni imela vseh 50 let od pošt-

ne uprave nikake graje.

Kot mati je vzorno vzgojila 7 otrok, kljub svoji naporni službi.

Na stara leta pa je vzljubila poseben enega vnuka. Ko je videla pri njem izreden talent za arhitektura, ga je na svoje stroške poslala v šole ter mu tako olajšala pot v življenje. Vnuk pa to njeno dobro ve ceniti in ima še danes pri njej shranjeno diplomu. O njem mi je pripovedovala z velikim ponosom, da se je udeležil kot abonent nagradnega tekmovanja za kolonizacijske železničarskih domov v Sarajevu. Odnosi je med 45 tekmovalci prvo nagrado. Sedel je pri vojaki v Mariboru. Ko je prihajal domov kot dijak na počitnice je večkrat bil co razbremenil in se sam vsedel na kolo ter peljal pošto.

(Dalje)

MED TEDNOM DOMA

Pred dnevi so bili veliki snežni meteži v Bosni. V vrbaški banovini je zaostal, do malega ves promet. Mraz je dosegel 19 stopinj. Povprečno je sneg visok do tri metre, snežni zameti pa dosega tudi 8 do 10 metrov.

Po računu strokovnjakov oškodujejo tihotapci našo državo letno za 200 milijonov dinarjev. Najbolj je tihotapstvo razpredeno v Južni Srbiji, ki predstavlja glavno tobačno področje v naši državi. Zlasti je taproti-zakoniti posel razširjen pri Arnavtih.

DRUGOD

V Celovcu je umrl general Oskar Potiorek bivši poveljnik Bosne in Hercegovine, v dobi ko je bil izvršen sarajevski atentat. Nekdanji avstrijski general je stopil že za časa svetovne vojne v ozadje radi velikega poraza, ki ga je doživela njegova armada v bitkah s Srbi.

Mladoletni Dioniz Zemplen, ki je v Budimpešti ubil svojo mater je bil obsojen na tri leta ječe in tri mesece poboljševalnice.

Sedem roparjev je pred dnevi vlomilo v čikaško „Unity Trust Bank“ in to pri belem dnevu zvezali so vse uradnike ter z dinamitom vlomili v blagajne. Odnegli so ogromen plen v denarju in drugih dragocenostih.

SOKOL

Občni zbor Sokolskega društva M. Sobota se vrši, dne 27. januarja 1934 ob 20. uri v veliki dvorani Sokolskega doma.

Dnevni red:

- 1.) Volitev članov za overovitev zapisnika.
- 2.) Poročilo staroste.
- 3.) Poročilo drugih funkcionarjev.
- 4.) Poročilo revizorjev.
- 5.) Zaobljuba članov, ki do sedaj še niso zaobljubili.
- 6.) Sklepanje o obračunu za leto 1933.
- 7.) Sklepanje o proračunu za leto 1934.
- 8.) Sklepanje o predlogih župni uprave radi imenovanja društ. uprave.
- 9.) Sklepanje o samostojnih predlogih članstva.
- 10.) Slučajnosti.

Samostojni predlogi, o katerih naj bi se sklepalo na občnem zboru morajo biti podani društveni upravi najmanj 14 dni pred občnim zborom. (§ 23 6. društvenih pravil).

Občni zbor je sklepčen, če je navzoče ena tretina članstva. Ako ni navzočih potrebno število članstva, se vrši pol ure po prvem občnem zboru nov občni zbor z istim dnevnim redom, ki veljavno sklepa — brez ozira na število navzočih.

Bratje in sestre! Smatrajte udeležbo na občnem zboru za dolžnost. Tajnik: Zdravo! Starosta: Niševicer I. r. Pertot I. r.

Delavnica za žične mreže

za ograje (plete) vsake vrste (luktje od 1—6 cm, debelost 1—4 mm, dolžina in širina po naročilu) izdeluje sita za gramoz (šoder) in priprave za čiščenje obutve, madrace itd. Izdelki so dobri, cene solidne.

ŠTEFAN MENCINGAR, strojni ključavničar M. Sobota, Lendavska c. št. 13 (nasproti izrael. templu).

Iz delovanja Združenja trgovcev v Murški Soboti.

Predsedstvo Združenja trgovcev za srez Murška Sobota v Murški Soboti želi vsem članom uprave in nadzorstva kakor tudi vsem ostalim članom združenja najsrečnejšo novo leto!

Izredne davščine službojemalcev in službodajalcev.

Združba trgovcev v Murški Soboti opozarja vse svoje člane na Uredbo glede proračuna izrednih izdatkov in dohodkov „Bednostnega sklada“ Dravske banovine za leto 1933/34, glasom katere uredbe morajo vsi službodajalci in službojemalci plačati za kritje teh izdatkov izredno davščino od 1. julija 1933 naprej in sicer od mesečnih prejemkov uslužbenec (1/2% plača uslužbenec 1% plača šef)

Tej davščini so zavezani vsi nametščenci, ki so zavarovani pri socialnem zavarovanju in vsi prejemniki pokojnin iz sredstev samostojnih pokojninskih ustanov.

Kdor še temu predpisu ni zadostil naj to naknadno vplača in sicer za vse mesece od 1. julija 1933 nazaj pri tukajšnji davčni upravi.

Uredba je razpisana v Služb. listu št. 63 z dne 5. avgusta 1933, ki je vsem članom v pisarni Združenja na ogled.

Deklariranje pošiljk na železnici.

Zbornica za trgovino, obrt in industrijo je opozorila v svoji okrožnici pod št. 17530 z dne 14/XII. 1933 vsa Združenja, da se v zadnjem času zelo množijo pritožbe interesentov radi težav, ki jih imajo vsled nepravilnega ali nezadostnega deklariranja blaga, ki so ga odposlali po železnici.

Da povzroča interesentom nepravilno deklariranja blaga občutno škodo, je mnogo trgovcev občutilo že posebno pred par leti, ko so skorajda vsi trgovci z gorivom radi nepravilne deklaracije morali doplačati na železnicih take svote, da skoraj drva niso bila toliko vredna. Radi tega se opozarjajo vsi interesi, posebno trgovci, ki blago odpošiljajo, na uvod, k novi železniški tarifi, ki določa dobesedno: „ako je vsebina pošiljke, načln pakovanja itd. tako netočno, ali nepopolno označena, da bi za računanje vozarine mogla priti v poštev dva ali več razredov, se računa vozarina po tistem razredu, ki je najdražji.“

Pritožbe, ki jih interesi delajo proti zahtevkom po doplačilu ker je posledica nepravilnega deklariranja, ne zaležejo prav nič, blago mora biti pravilno deklarirano. Interesi morajo torej strogo paziti, da odgovarja deklaracija pošiljki, klasifikaciji robe nove tarife, ki je bila uveljavljena z dnem 1. VII. 1933. Opozarjamo interese, da je tukajšnja železniška direkcija dala vsem železniškim postajam okrožnico z naročilom, da naj gredo odpošiljateljem na roko pri de-

klariranju robe ter se pri prevzemu tovarnih listov prepričajo, da odgovarja deklaracija novi tarifi.

V naslednjem ter v prihodnji številki bomo objavili izvešček razpisa št. 45/33 Jugosl. drž. železnice, direkcije v Ljubljani.

ZA GOSPODINJE

Prva gospodinjska organizacija na svetu.

V juniju tekočega leta je proslavila angleška zadružna ženska gilda 50 letnico svoje ustanovitve. To je bila prva organizacija gospodinj, ki je bila ustanovljena na svetu, in bila je to tudi obenem ženska organizacija sveta, ki je delovala za prosopek za družništva. Tajnica te angleške gilde Mrs. Bartonova je napisala ob tej priliki članek, iz katerega posnemam podatke, ki kažejo kako majhen je bil začetek in kako veliki so uspehi te gospodinjske organizacije. Mrs. Bartonova piše:

Angleška zadružna ženska gilda bo svojo 50 letnico proslavljala na jubilejnem kongresu v Londonu od 19. do 22. junija t. l.

L 1883 je ustanovilo sedem žen to zvezo (gildo), ki je čudovita organizacija in je danes največja ženska organizacija te vrste na svetu, saj ima 70.500 članic, ki so v svojem delanju in nehanju, kakor tudi po svojem mišljenju najnaprednejše in najdemokracičnejše žene, kakor si jih sploh moremo misliti.

(Dalje sledi.)

ZAHVALA.

Vsem onim, ki so nam ob nenadni smrti našega nepozabnega soproga odnosno očeta

Düh Janeza

s svojim sočustvovanjem olajšali bol, vsem darovalcem vencev, kakor tudi vsem onim, ki so nepozabnega pokojnika v tako častnem številu spremili na njegovi zadnji poti, se tem potom iskreno zahvaljujemo.

Murska Sobota, 26. dec. 1933.

Žalujoči ostali.

GOSPODARSTVO

Napenjanje pri teletih

ki še sesajo, še večkrat pa pri teletih, katere se odstavi, povzroča naenkratna prevelika množina mleka, pri drugih pa prenaglo odstavljanje.

Napenjanje pri teletih, ki še sesajo. Lačno tele dobi naenkrat preveliko množino mleka, to se hitro susede in se začne v želodcu kvasiti. V tem slučaju nastopi napenjanje navadno že kake pol ure potem, ko se nasesa in traja 6—24 ur. To napenjanje se ponovi pri ponovnem napajanju. Pojavlja se pa tudi kot posledica starejšega katarja prebavil. Prvi znak tega katarja je huda driska, ki traja par dni in se sama od sebe ostavi, blato pa postane nato sivo, bolj trdo in silno smrdeče. Tele se počuti slabše, malo žre, istočasno nastopi napenjanje, ki traja po več dni. Temu napenjanju je vzrok nepravilno krmiljenje. Tele ima majhen želodček. Od

TON-KINO

Lastnik G. DITTRICH
v MURSKI SOBOTI

Franciška Gaal: PAPRIKA

Predstave se vršijo:

V NEDELJO, dne 31. decembra ob pol 4 uri pop. in v ponedeljek 1. jan. ob 1/4 uri, in zvečer ob 1/2 uri.

začetka drži samo za eden liter. S starostjo in razvojem teleta se povečava ta želodček (siričnik), istočasno pa se začnejo razvijati ostali trije goveji želodci.

Radi tega tele nesme dobiti naenkrat več mleka, kot ga prenese. Napajati se ga mora torej prvi teden po petkrat na dan, kar od začetka za teleta zadostuje, ker rahlo dnevno krog pet litrov na dan. Če se pusti teleta stradati in se ga potem pusti k sesanju, popije večje množine, ko more ta mali in občutljivi želodček prenesti, tele se presesa in nevolja je tu.

Se več se pa greši pri odstavljanju telet. Dokler še to sesa, je lepo gladko in živahno, odstavljeno pa so slabo rejeni, kuštravi, dostikrat pa že celo težko bolani.

Pri pravilnem odstavljanju bi se razlike niti nesmele poznati. Prehod se mora izvršiti polagoma, tele se mora na novo krmo navaditi tako, da odstavljeno niti ne čuti. Tele, ki je popilo še včeraj 10 litrov mleka, ne bo shajalo danes s senom, slamo, zdrobom ali podobno, ker še želodčki niso na to navajeni in pripravljeni. Telečja prebavila se morajo na drugo krmo, ki bo pozneje njihova glavna hrana, navaditi, da jo lahko brez škode prenesejo, da tele ne zaostane v rasti, ali pa še celo oboli. Da se to doseže, se nastavi teletom že drugi ali tretji teden dobro zdravo seno in se ga pusti, da ga poljudno žre, razven sena se mu naj nastavi že prve tedne zdrobljeni oves, moko iz lanenega semena, zdrobljen fižol (grah), otrobe i. t. d. Vse to se da teletu suho, da se nauči žvečiti, s čemur se olajša prebava in pospeši razvoj telečjih prebavil, tako, da se bo moglo potem, ko se ga odstavi, brez presledka in motenj hraniti in rasti. Še lažje je pa teleta odstaviti, ako se ga krmi s posnetim mlekom. Mesto liter mleka, se da teletu liter posnetega mleka, kateremu se doda veliko žlico lanene ali kuruzne moke.

Kdor bo tako ravnal, se mu ne bo treba bati, da bo imel pri odstavljanju telet kake sitnosti.

Pri nepravilnem odstavljanju zgubi tele na teži, mesto, da bi dnevno na teži pridobilo, če pa oboli, pa zaostane v rasti za cel mesec.

Vsakemu živinorejcu pa bi moralo biti znano, da zraste tele največ v prvih mesecih in da za to rast najmanj živil porabi. Starejše pa kot je, manje sposobnosti ima za razvoj telesa, torej kar zamudi prve mesece, nemore nikoli več nadoknaditi, pa če se ga še tako dobro krmi. Tele se sicer zredi, postane tudi debelo, tudi zraste na visokost, ne pa na širokost,

ostane torej visokonogo z ozkimi prsmi in ozko v kolkih.

Če pa že nastopi k temu še obolenje, to je motenja pri prebavljanju, ki se pokaže na zunaj največkrat v napenjanju, ga je treba pravilno zdraviti, da ne bo nepotrebnih izgub.

Vporaba troakarja je malokdaj neobhodno potrebno, navadno le, če je že odihanje otežkočeno. Če je tele preveč napnjeno, se ga vzdigne s prednjimi nogami (kakor psa, ki prosi) in se ga prime za jezik, na napnjeni strani pa se ga masira. Na ta način se dostikrat posreči, da mu odidejo plini skozi požiralnik. Od domačih zdravih se obnese dostikrat apne na voda (pol litra), žgana magnezija (5-10 gramov) s pol litra koprovega čaja, to pa vsake četrt ure ali kavina žlica salmijaka z eno desetinko litra palinke zmešano s pol litra vode; ko se napenjanje poleže, pa razven kuhinjske soli da veliko žlico bridke soli razstopljene na par desetinkah litra vode. Če še tele ni navajeno na drugo krmo, se mu da, ko napenjanje odleže, manjše množine kuhanega mleka, kateremu se doda žličko kuhinjske soli. Žejnemu se naj da poljubne množine zdrave vode, pri ponovnem napenjanju pa veliko žlico kuhinjske soli na pol litra vode.

V težjih slučajih pa se morate obrniti na živinozdravnika.

Vendar je pa to obolenje, kakor vsako drugo, lažje preprečiti, kot ozdraviti.

Valilna jajca — uspeh. Kakor vsako leto je kraljevska banska uprava tudi letošnjo spomlad potom sreskih načelstev izvedla akcijo za razdelitev valilnih jajc štajerske kokoši. Zanimanje za to akcijo je bilo zelo veliko. Prijavilo se je toliko naročnikov, da ni bilo mogoče niti vsem ugoditi, ker ni bilo dovolj dobrega blaga na razpolago. Razdeljenih je bilo 15.924 valilnih jajc, ki so jih dobavila naša rejska središča. Valilni uspeh je znašal povprečno za vso banovino 66,7%. Če se upošteva dejstvo, da se morajo valilna jajca prevažati in prenašati na večje daljave in da naročniki v mnogih primerih ne ravnaajo pravilno z njimi, je prednji rezultat prav zadovoljiv. Dvotretjinski valilni uspeh se smatra namreč celo na format, kjer ni nikakega transporta jajc, kot dovoljen. Z ozirom na težave transporta je letošnji uspeh banovinske akcije skoro odličan, saj tudi znatno prekaša uspeh lanskega leta.

Kupšinci. Tu je bilo ustanovljeno 3. decembra žvinorejsko selekcijsko društvo. Ustanovno zborovanje, katero je vodil g. živinozdravnik Samec, je bilo v nabito polni dvorani narodne šole. V odbor društva so bili izvoljeni gg. Titan Janez iz Černelavcev za načelnika, Perkič Aleksander iz Veščice za podnačelnika, Kovarič S. iz Kupšincev za tajnika v odbor pa Sinic Štefan iz Kupšincev, Cigit Ludvik iz Borejca, Šeruga J. iz Rankovca in Podlessek Ludvik iz Vančavci. V rodovno knjigo so bile sprejete in vpisane po ocenjevalni komisiji 104 krave.

Zidava silosev. Termin za prošnjo za subvencijo pri zidavi silosev poteče koncem tega meseca. Tiskovine so pri občinskih uradih.

Licencovanje žrebcev. bi se moralo vršiti v D. Lendavi 19. t. m. predpoldne. Lastniki žrebcev pa niso bili obveščeni in radi tega ni bilo ni-

kakega dogona. V M. Soboti pa bi moralo biti isti dan popoldne. Tu pa so žrebce pravočasno pripeljali, ni pa bilo referenta za konjerejo iz Ljubljane, ker ni dobil radi velikih zamud na glavni železniški progi zveze v Ormožu. Radi tega so morali preložiti na drugi dan. Lastniki žrebcev pa s tako zgodnjem licencovanjem niso preveč zadovoljni — navadno je bilo to še le februarja — vrhu tega pa so bili še le zadnji moment obveščeni.

Zimski kmetijski tečaj, ki traja šest tednov, bo to zimo v Kupšincih. Začne se začetkom januarja.

Kmetisko nadaljevalne šole. Kr. banska uprava je dovolila ustanoviti take šole v Puconcih, Pertoči, Stanjevcih in Ženavljih.

Razkisanje vina. Kraljevska banska uprava dovoljuje na podlagi čl. 10 pravilnika za izvrševanje zakona o vinu, da se smejo letošnji kisli vinski mošči in vina razkisati in sicer se sme odvzeti največ 2‰ (promile) kisline. Po toč. 2 § 4 zakona o vinu so v to svrhu dovoljena sledeča sredstva: kalcijev karbonat, kalijev karbonat in kalijev nevtralni tartrat. Vinogradnikom se priporoča predvsem uporaba kemično čistega kalcijevega karbonata in sicer v največji količini 130 gramov kalcijevega karbonata na 100 l. vina ali mošta. Tako umetno razkisano vino se ne sme več označevati z imeni „originalno“, „naravno“, „prirodno“, „naturno“, „pristno“ vino. Radi tega se priporoča vinogradnikom, da se za umetno razkisanje vina odločijo samo izjemoma pri res preveč kisljih vinih; drugače pa naj poskušajo doseči zmanjšanje kisline samo s primernimi ukrepi umnega kletarjenja. — Po pooblastilu bana načelnik kmetijskega oddelka: Ing. Zidanšek, s. r.

Tržne cene.

Zagrebski tedenski sejem 20. dec. 1933. Dogon živine je bil sledeči 32 bikov 278 krav, 79 junic, 168 volov, 34 juncev, 181 telet, 104 konjev in žrebcev, 488 svinj, in 327 prascev. Cene so bile sledeče: Biki 3.25—3.50, krave za mesarske svrhe 2.75—3.25, krave klobase 2 2.20, junice za mesarske svrhe 3.50 4.50, junice za razplodne svrhe komad 1000—1200, voli I razred 4.50—4.75, voli II. vrste in junice 3.25—4, teleta živa 7—7.50, teleta zaklana 8—9.50, svinje pitane 8 8.50, svinje plemenske 6—6.50, svinje zaklane 10.25—10.50, prasci 80—140 komad, prasci zaklani 12—13 in konji zaklani 0.75—1.50 za kg.

Deželni pridelki.

Zagreb. Detelja 50—65, otava 50—60, seno 45—60, slama za hrano 40—45 Din.

Novosadska blagovna borza 22. t. m. Tendence mirna. Promet srednji. Pšenica: baška, okolica Novi Sad, Sombor, srednjebanatska 94—96, srednjebaška 95—97, gornjebaška in slavonska 96—98, baška potiska 97—99, gornjebanatska 92—94, južnobanatska 91—93.

Oves: baški, sremski in slavonski 51—53.

Ječmen: baški, sremski 63—65.

Koruza: baška in sremska 70 do 72, nova z garanc. 50—52 50, nova sušena 63—65, nova za januar 52 50—55, banatska stara 68—70, nova sušena 60—62.

Fižol in krompir ne notrta.

Otrobi: baški in sremski v jutastih vrečah 50—54

Somborska blagovna borza 22. t. m. Tendence mirna. Promet 47 vagonov. Pšenica: baška okolica Sombor 91—93, gornjebaška 94 96, sremska, slavonska 95—97, banatska 90—92, banatska potiska 96—98, baška potiska 97 99.

Koruza: baška 70—72, baška in sremska nova za januar 50—52, za april, junij 68 70, nova sušena 63 65.

Še vedno kupujem

kože divjačin in sicer: veвериče, torove, lisičje itd. po najvišjih dnevnih cenah.

LAJNŠČEK LUDVIK, trgovec
Murska Sobota, Grajska ul. 16.

Proda se

posestvo z hišo, gospodarskim poslopjem, vinogradom in gozdom.

Več se poizve pri

ŽIBRIK JANEZ-U V SEBEBORCIH.

PERJE

poceni dobavlja v vsaki množini

E. VAJDA

ČAKOVEC

Vzorci se pošiljajo brezplačno.

TIVAR OBLEKE

podružnica Murska Sobota

se za dosedaj izkazano naklonjenost vsem svojim cenjenim odjemalcem najlepše zahvaljuje ter jim želi

PRAV SREČNO IN VESELO NOVO LETO

ter istočasno prosi za nadaljno naklonjenost.

TIVAR OBLEKE!

PROVANDEIN

Opozorilo prašičerejcem

Znameniti belgijski preparat, znan širom sveta, ki prepreči bolezni pri svinjah in jih zredi za 2 meseca poprej. Tovarna tega izvrstnega preparata je v želji, da ga porabljajo vsi rejci, vsled krize sklenila, da ponovno zniža cene. Izkoristite priliko in kupite takoj pri Vašem trgovcu originalno škatlo ca. 700 gramov, ki stane sedaj samo Din 25,-, in hitro se bode prepričali o istinitosti naših trditev.

GARANCIJA. V slučaju neuspeha vzamemo neizrabljeno količino nazaj in vrnemo ves denar.

Ako ga v Vašem mestu ne dobite, pišite nam in mi Vam pošljemo vsako količino.

Provendeine društvo s. o. j. Beograd.

Zastopnik za Prekmurje:

MENHART FRANJO, MURSKA SOBOTA.

Navodila uporabe se nahaja v našem jeziku v vsaki škatli.

Najcenejša in najbolj primerna darila za odrasle in otroke so:

Radio aparati, gramofoni, fotografski aparati, šivalni in pisalni stroji, katere dobite po zelo nizki ceni in na mesečna odplačila v znani

SPECIJALNI TRGOVINI

E. ŠTIVAN, M. SOBOTA.

Vsem svojim cenj. odjemalcem in znancem želim

PRAV SREČNO NOVO LETO!

Smučarji pozor! Prvovrstne smuči in vse potrebno je dospelo